

Baja város területfejlesztési lehetőségeinek vizsgálata

készítette: Ádám Éva Anita

Az elmúlt időszakban Baja regionális központként fokozatosan erősítette pozícióját a Dél-Alföldön. A fejlett infrastruktúra, a kiemelkedő természeti környezet (Duna, Sugovica) és a nyugodt városi atmoszféra növeli vonzerejét a lakosság és a befektetők számára. Ez a dinamika keltette fel szakmai érdeklődésemet, ösztönözve arra, hogy feltárjam a település vonzó tényezőit és azonosítsam a potenciális fejlesztési irányokat. Mivel személyes tapasztalatom alapján közvetlenül és közvetetten érintett vagyok a helyi folyamatokban, a diplomadolgozat téma választásában egyértelműen a Baja városára esett a választásom. Arra törekedtem, hogy átfogó képet adjak a település jelenlegi szerepköréről, funkcióiról és a jövőbeli fejlesztések lehetőségeiről.

A diplomadolgozat elméleti fejezeti részletesen kifejtem a terület-és településfejlesztés, valamint a városfejlesztés alapvető fogalmait. Továbbá bemutatásra került az Európai Unió Regionális Politikája, a NUTS-rendszer és annak hazai alkalmazása, végül pedig maga Baja városa. Baja városa kedvező földrajzi elhelyezkedéssel rendelkezik, hiszen a Duna mentén fekszik, gazdag történelmi múlttal és kultúrával rendelkezik, ami jelentősen növeli regionális vonzerejét.

A település átfogó elemzésének biztosítása érdekében a saját kutatásomat két fő módszer alkalmazásával végeztem. Primer kutatásomban hat, a város életét jól ismerő és abban meghatározó szerepet töltő személlyel készítettem személyes interjút. A szekunder kutatás keretében Baja demográfiai, gazdasági és infrastrukturális mutatóit vizsgáltam, összehasonlítva az adatokat egy másik hasonló népességszámmal rendelkező városéval, Szekszárddal. Az adatok forrásául az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszert (TeIR) vettem alapul. Az elemzés a vizsgált területi folyamatokat a 2013 és 2023 közötti tíz éves időszakra terjedt ki. A primer és szekunder kutatási eredmények alapján, valamint a Baja Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) főbb megállapításainak szintetizálása céljából, a dolgozat kulcsmódszereként egy SWOT-analízist is alkalmaztam.

Az első hipotézisem szerint, a kérdőíves felmérés és az elkészített interjúk egyaránt megerősítettek abban, hogy Baja nem annyira kedvelt célpont a letelepedők számára. Baja város

jelenlegi településfejlesztési stratégiái és programjai nem képesek maradéktalanul kielégíteni a helyi lakosság hosszú távú társadalmi-gazdasági és infrastrukturális igényeit, ami hosszabb távon befolyásolhatja a város lakosságmegtartó képességét és életminőségét.

A második hipotézisem szintén igazolást nyert, miszerint a város turisztikai vonzereje fejlesztésre szorul. Baja kiemelkedő földrajzi elhelyezkedése és gazdag természeti adottságai, különös tekintettel a Sugovica folyóra, a Dunára és a Gemenci erdőre jelentős, de egyelőre kiaknázatlan potenciált rejtenek a fenntartható turizmus fejlesztése és a zöld gazdaság erősítése terén.

A harmadik hipotézisem is igazolást nyert. A városfejlesztési folyamatokban és a kapcsolódó döntéshozatali mechanizmusokban a helyi lakosság részvétele és bevonása jelenleg korlátozott, ami érezhetően csökkenti a fejlesztési projektek társadalmi elfogadottságát, és a hosszú távú sikeres megvalósítását.

Az utolsó hipotézisem szerint, Baja városában a fiatal korosztály számára kínált lakhatási és foglalkoztatási lehetőségek nem elegendőek vagy nem szinkronizálnak az igényekkel és az elvárásokkal. Ez az állításom is beigazolódt. A strukturális hiányosság jelentősen hozzájárul a fiatalok levándorlásának a növekedéséhez, ami hosszabb távon komolyan hátráltatja a város demográfiai egyensúlyát és a lakosságmegtartó képességét.

Kutatásom összegzése, a primer és a szekunder kutatási eredményeimre támaszkodva, azt mutatja, hogy Baja egy jól prosperáló regionális központtá válhat a jövőben, ha az endogén erőforrásaira támaszkodik. A település a jövőben gazdaságilag és társadalmi szempontból is élhető lenne, amihez hozzájárul a kedvező regionális elhelyezkedés és a Duna közelsége. A kutatásom egyértelműen rámutatott, hogy a legnagyobb szükség a fejlesztési beavatkozásokra a turizmus, az egészségügy és a városon belüli közlekedésen van.

Diplomadolgozatom aktuális információforrásként szolgálhat mindazok számára, akik mélyebb betekintést kívánnak nyerni a város jelenlegi helyzetébe és a fejlődési tendenciába. Emellett támogathatja a jövőbeli fejlesztési irányok meghatározásához szükséges stratégia döntéshozatalt. A kutatás eredményei továbbvezethetők, lehetőséget kínálva az egyes ágazatokra vonatkozó részletes fejlesztési tervek kidolgozására.